

SKOLMILJÖ

Aktuellt från Skolfastigheter i Stockholm AB

Nr. 1 2010

- ▶ Termosensorer får ned skadegörelsen
- ▶ KONST KAN ÖPPNA NYA VÄRLDAR
- ▶ Solrosen har fått en ansiktslyftning

Tryggare skolor

MED HJÄLP AV UNGDOMSGRUPPEN

Den självklara utbildningsvärden

KONSTPRIS TILL SISAB

Konstverket Kunskapsträdet av David Svensson på Årstadalsskolan har blivit utsett till Årets Projekt av Stockholm konst. Konstverket består av en ljusprojektion av ett träd på skolans fasad som framträder vid mörker samt ett fotografi av en man som vilar på toppen av ett träd inne i skolans foajé.

– Det är ett modigt konstprojekt eftersom det inte är tillgängligt dygnet runt, motiverar Lena From, Stockholm konst, priset. Det ska bland annat symbolisera att inlärningsprocessen pågår även när barnen inte är i skolan. Läs mer om konst på våra skolor på sidan 7.

Skolmiljö ersätter SISAB Nytt

Dags för förnyelse! Efter att ha skickat ut nyhetsbrevet SISAB Nytt sedan 2004 beslutade vi oss för att ta nya tag. Genom Skolmiljö vill vi på SISAB nå alla er som jobbar med oss och våra fastigheter som användare, uppdragsgivare eller leverantörer, med information. Vi vill berätta vad som är på gång, hur vi tänker och ge praktiska tips som underlättar för er.

Om du har synpunkter på Skolmiljö eller vet någon som skulle vilja ha ett eget exemplar av nyhetsbrevet får du gärna kontakta oss på skolmiljo@sisab.se eller via SISAB:s växel 08-508 460 00.

Trevlig läsning!
Johan Castwall
VD, SISAB

HAR NÅGON KLOTTTRAT?

SISAB jobbar för att allt klotter ska vara borttaget inom 24 timmar! Är det minusgrader kan det i vissa fall ta lite längre tid. Anmäl yttre klotter och glaskross så snabbt som möjligt till Svensk Bevakningstjänst. Det kan du göra på två sätt:

1. På www.sisab.se kan du använda webbformuläret Skadeanmälan förskola/skola.
2. I SISAB-pärmen, som delas ut till alla skolor och förskolor, finns blanketten Åtgärdsrapport för yttre skadegörelse, som du kan faxa in.

Utgivare: Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB
Box 4731 I, 100 74 Stockholm, www.sisab.se

Redaktör: Lisa Hanson, SISAB. 08-508 460 00
lisa.hanson@sisab.se

Produktion: Snick-Snack AB **Tryck:** Ekotryckredners, Årsta

Omslagsbild: Stefan Bohlin har fotograferat Samia, Joanna och Alkasim på Bussenhusskolan.

SISAB äger och förvaltar större delen av Stockholms för-, grund- och gymnasieskolor. Skolmiljö vänder sig till alla som har med skolans värld att göra.

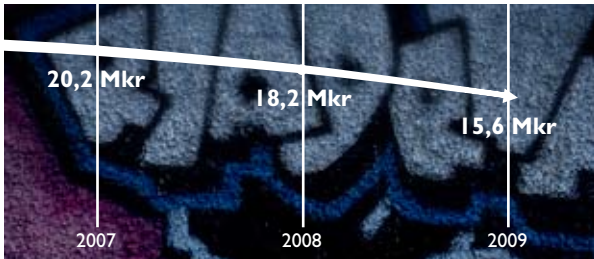

FÖRSKOLA PÅ NYTT SÄTT

Om man beställer klokt kan man spara stora pengar. Hyran på den nya förskolan Ålö 2 i Farsta hamnar väsentligt lägre än normalt. Fastigheten är byggd enligt en standardiserad process med moduler som tillverkats i fabrikk och monterats på plats. Det gör byggpriset lågt och projekttiden kort.

Under projektet har Farsta Stadsdelsförvaltning och SISAB samarbetat tätt för att utveckla förskolan efter beställarens önskemål. Sakkunniga från SISAB har kontrollerat uppfyllelsen av de höga krav som SISAB ställer på bland annat säkerhet och miljö. Ålö 2 invigs i mars 2010.

MINDRE SKADEGÖRELSE

Aktivt arbete för att förhindra skadegörelse på skolorna har gett positivt resultat! Under 2009 sjönk SISAB:s kostnader för skadegörelse med 14 procent jämfört med året innan. I pengar innebär den siffran ungefär 2,6 miljoner kronor.

– Det har vi till stor del termosensorerna att tacka för, säger Olle Åberg, förvaltningschef Region Söder.

Under 2009 satte SISAB upp termosensorer, värmekameror, på 46 av sina fastigheter som en del av arbetet mot skadegörelse. Att använda termosensorer för att förebygga skadegörelse är en ny

arbetsmetod, och SISAB är först i landet med att använda det på skolgårdar. Sensorerna fungerar som ett rörelsedetektorlarm och slår larm till bevakningsbolaget när någon rör sig på skolans område utanför verksamhetstid.

– Fördelar med termosensorerna är bland annat att de fungerar lika bra i mörker som i dagsljus och att de inte är integritetskränkande som vanliga kameror kan vara, säger Olle Åberg. Dessutom ger de oss möjligheten att förhindra brott innan de sker!

Läs mer om hur termosensorerna fungerar på sidan 6.

Det kraftiga snöfallet i december gjorde att snöröjningen har gått för högvar och kostnaderna mer än fördubblades jämfört med året innan.

NÄR VAR DET SENAST EN VINTER MED LIKA MYCKET SNÖ?

– Jag minns att det kom väldigt mycket snö i mellandagarna vintern 2001, säger Mathias Bartak, marktekniker på SISAB, som har arbetat med snöröjning i femton år. När han började var det ungefär lika mycket att göra som den här vintern.

VAD ÄR BRA ATT VETA OM SNÖRÖJNING PÅ SKOLGÅRDAR?

– Vi maskinplogar inte skolgårdar under skoltid av säkerhetsskäl, säger Mathias Bartak. Om skolan ändå vill att det ska plogas under skoltid måste rektorn beställa det skriftligen via fax till SISAB. Förskolor vinterunderhålls dagtid under stor försiktighet och i samförstånd med verksamheten.

NÄR TAR SISAB BORT SANDEN EFTER SNÖRÖJNINGEN?

– Senast den 1 maj ska sanden vara bortspad, berättar Mathias Bartak.

Februari 1982 var enligt SMHI den månad med störst snödjup i centrala Stockholm, 64 centimeter, sedan 60-talet. I december 2009 var snödjupet blott 24 centimeter.

102

På så många av SISAB:s fastigheter genomförs projekt med stöd av Stimulans för Stockholm under 2010.

Ungdomsgruppen arbetar med uppsökande verksamhet på skolor. Det senaste året har uppdraget underlättats tack vare att termosensorer installerats på ett fyrtiotal skolbyggnader, vilket bidragit till att skadegörelsen minskat.

TEXT: LENA GYLFE FOTO: HASSE FRIDÉN

Teknik och människor minskar skadegörelse

Luciakvällens mörker sluter tätt kring bilen och regndropparna slår hårt mot rutan när Josefine Wibergh styr ut på Stockholms gator. Några minuter tidigare har hon deltagit i ett samverkansmöte med polis, väktare och fältassistenter, vid Gullmarsplan. Inga speciella händelser rapporterades, men kvällen är ännu ung.

Josefine är anställd som väktare hos Svensk Bevakningstjänst, och ingår i företagets ungdomsgrupp som har till uppgift att verka för att skadegörelsen på Stockholms skolor minskar. Uppdraget innebär förebyggande arbete genom föreläsningar för elever dagtid, men också uppsökande verksamhet på skolgårdarna under kvällar och nätter. Väktarna är i åldrarna 20-45 år, med skilda bakgrunder och stor erfarenhet från arbete med ungdomar.

– Allas olikheter är hela

gruppens styrka, säger Josefine, medan hon svänger av mot Fruängen.

Vid Fruängsskolan parkerar Josefine intill gården och kliver ut i den kyliga kvällen. Regnet har upphört och dropparna sitter som ett pärlband på takkanten till det lusthus som står öde mitt på planen.

– Här brukar ungdomar hänga om kvällarna. Skolgårdar är ofta en naturlig samlingsplats där killar och tjejer får vara ifred från föräldrarna. Tyvärr också ett ställe för unga människor att ibland kunna dricka ostört.

Josefine går runt och letar efter glaskross, klotter eller annat som avviker i skolmiljön, men allt är lugnt och stilla. Hon beslutar sig för att åka vidare till Herrängen.

– Vi fokuserar på skolor där det finns rapporter om stök natet innan, eller i områden där

vi har indikation om att något är på gång.

EMPATISKT BEMÖTANDE

På Herrängens skola noterar Josefine fyra killar som rör sig över skolgården. Hon hälsar vänligt på killarna, som säger att de är på väg till en fest. Josefine nickar och önskar dem en trevlig kväll.

Hon berättar att Ungdomsgruppen känner igen de flesta gången, oavsett ungdomarna vill eller inte.

– Ett av de bästa betygen är när en grupp 15-åringar utbrast: »Det här är ju inte klokt, ni hittar oss överallt!« För oss är det inte någon katt- och råttalek. Vi visar oss en lång stund när vi spanar för att ta bort adrenalin-kicken hos ungdomarna, så att våra insatser sker sansat.

Josefine styr vidare mot Mälarhöjden. Då hörs ett anrop på radion. Det är ett termosens-

» Det bästa med Ungdomsgruppens arbete är att vi kan påverka, avstyra och få de unga som är inne på fel spår att tänka om.

JOSEFINE WIBERGH, UNGDOMSGRUPPEN

Ungdomsgruppens arbete är en av de satsningar som SISAB gör för att stävja skadegörelse på skolorna. De som arbetar där ska vara bra på att möta ungdomar på ett respektfullt sätt.

sorlarm; operatören har uppmärksammat en bil på Tensta gymnasiums skolgård. Josefine svarar på anropet och vänder snabbt sitt fordon norrut.

Intill gymnasiets aula står en vit skåpbil parkerad. Josefine går bestämt fram mot bilen och möts av några tjejer som hälsar glatt och förklarar att de packar ut kaffebröd efter en teaterföreställning. Josefine skrattar lättad.

– Skönt att det var kakor istället för datorer...

Hon tycker att termosensorer är bra, att de har en förebyggande effekt.

– Ungdomarna vet att om de uppehåller sig kring byggnader

med värmekameror, då kommer det snart en väktare.

Tillbaka i bilen svänger Josefine runt några kvarter och stiger sedan ut vid entrén till Rinkebyskolans ungdomsgård.

Inne i lokalen hejar hon på ungdomar som lussevakar. Josefine är ett välbekant ansikte, och tar sig tid att prata med alla.

När hon går, ropar en kille:

– Ha det bra, och kom gärna tillbaka snart!

Luciakvällen har övergått i en ovanligt stilla natt. Josefine kör vant i de sovande kvarteren.

– Det bästa med Ungdomsgruppens arbete är att vi kan påverka, avstyra och få de unga som är inne på fel spår att tänka om.

Hon spricker upp i ett stort leende:

– Precis det som gör vårt arbete så värdefullt. ■

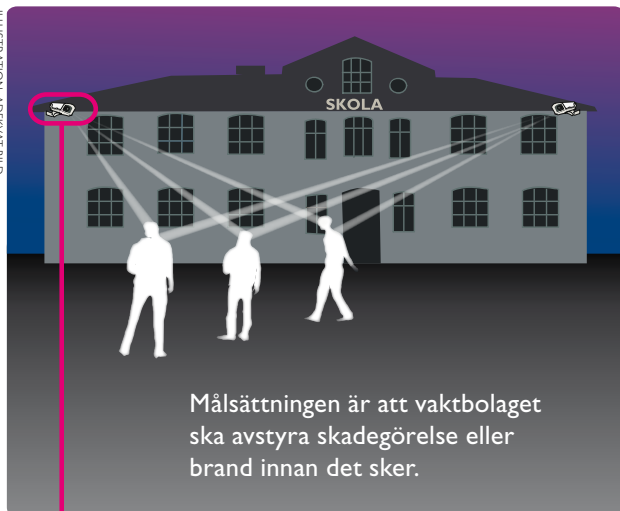
UNGDOMSGRUPPEN

- Ungdomsgruppen består av tre heltidsanställda väktare och kompletteras av behovsanställd personal.
- Gruppen bildades 2004.
- Under 2009 satte SISAB upp termosensorer, värmekameror, på 46 av sina fastigheter.

SÅ FUNGERAR VÅRA TERMOSENSORER

Under 2009 började sätta SISAB upp termosensorer, värmekameror, på 46 av sina fastigheter för att bekämpa skadegörelse. Termosensorer är ett smart alternativ till vanliga övervakningskameror. Så här fungerar de:

ILLUSTRATION: ADEKVAIT BILD

Skolgården övervakas av termosensorer – larmområden kan finkalibreras. När någon kommer in i det larmade området går ett larm till en bevakningscentral.

På bevakningscentralen tittar personal manuellt på skärmbilden i realtid och kan tyda situationen.

Händer det något på skolgården som ser oroväckande ut skickar bevakningspersonalen ut en order till vaktbolaget att åka förbi för att se vad som är på gång.

Patrullbilen rycker ut – I första hand är det en patrull från Ungdomsgruppen.

Vad tänker du om skadegörelse?

BUSSENHUSSKOLANS ELEVER
TYCKER TILL ...

Khader, 10 år

– Det är inte bra. Om jag såg någon som förstörde på skolan skulle jag säga till rektorn. Då skulle hon bli arg!

Aryan, 10 år

– Det kan vara farligt. Om det till exempel är fönster som går sönder kan ju någon få glassplitter i benen och bli skadad.

Pamela, 10 år

– Det är dåligt, för det kostar mycket pengar för skolan att laga det som gått sönder.

Isabella, 10 år

– Polisen borde ta med alla ungdomar som haft sönder saker hem till deras föräldrar, och lära dem att man inte ska göra så.

INGET KONSTIGT MED KONST

En procent av produktionskostnaden går till konstnärlig gestaltning när SISAB bygger nya fastigheter eller genomför större renoveringar. På så sätt får elever och personal som vistas i SISAB:s lokaler tillgång till konst i sin vardag.

– Det är en demokratisk rättighet att få ta del av konst, menar Lena From, projekt-koordinator på Stockholm konst. Konst ska vara till för alla, men alla föds inte med samma förutsättningar att få tillgång till konst.

Stockholm konst är den del av Kulturförvaltningen som hjälper SISAB och andra kommunala bolag och förvaltningar att köpa in konst. Den generella regeln är att en procent av projektkostnaden vid nybygge eller stora renoveringar i Stockholms stad ska gå till konst. Den så kallade enprocentregeln har funnits sedan 1963.

AKTIVERANDE KONST

Att det ska finnas konst i stadens skolor är alltså en självklarhet. Men det är inte alltid lika självklart att elever och personal förhåller sig aktivt till konstverken. Något Lena From gärna vill se mer av.

– Man kan få syn på sig själv och sin omgivning med nya ögon genom ett konstverk, säger hon. Nya världar kan öppna sig!

Schäferhunden utanför Södra Ängby skola blev snabbt populär. Inför invigningen av konstverken fick eleverna skriva berättelser om hunden.

Som ett positivt exempel nämner hon Södra Ängby skola. Där invigdes konstverket Dog Ascending A Ladder av Olav Westphalen i oktober förra året.

– Skolan och konstnären gjorde ett gemensamt projekt där eleverna fick skapa sina

egna berättelser om hur hunden hamnat där.

Generellt har barn lättare att ta till sig konst än vuxna, menar Lena From. Även om alla kan lära sig det.

– Det handlar om att låta sig överraskas, säger hon. ■

TIPS TILL SKOLPERSONAL

- Prata gärna med barn och elever om konstverken.
- Var inte rädd att tycka fel – alla har rätt till sin egen tolkning.
- Våga ta emot konstverken. Man behöver inte förstå all konst, oftast räcker det med att känna!
- Hör gärna av er till Stockholm konst om ni har frågor om konst och hur man kan integrera konst i undervisningen.

De ljuddämpande plastmattorna har gjorts mer inbjudande genom utskurna mönster i form av en matta, blommor och symboler i de olika rummen. Axel och Vilma går på Solrosen.

TEXT OCH FOTO: LISA HANSON

Solrosen har fått en ansiktslyftning

Nytt kök, delvis ny planlösning och fräscha färgval. Det valde Farsta Stadsdelsförvaltning att beställa till Solrosens förskola när SISAB skulle renovera golven på grund av fuktskador.

Under drygt ett år fick barn och personal på Solrosens småbarnsavdelning husera i en tillfällig paviljong, men sedan var det bara att flytta in i uppfräschade lokaler. Den största förändringen är det stora och moderna köket som byggdes på avdelningen. Tidigare låg köket i förskolans andra byggnad, men efter att Arbetsmiljöverket haft anmärkningar på det beslutade stadsdelsförvaltningen att

köket skulle flytta ned till småbarnsavdelningen i samband med renoveringen.

ROLIGARE MILJÖ

Iris Birath, lokalstrateg på Farsta stadsdelsförvaltning, är väldigt nöjd med valet av färger och golv efter renoveringen. En enkel lösning för att göra miljön roligare var att skära in färgglada mönster i plastmattorna.

– Att de lade in de roliga golven är verkligen en hit, säger Iris Birath.

Att passa på att göra verksamhetsanpassningar samtidigt som fastighetsägaren gör underhållsarbete, och vice versa, har visat sig kunna vara en kostnadseffektiv lösning för alla inblandade.

– Planen för renoveringen har arbetats fram tillsammans med stadsdelsförvaltningen, säger Arne Andersson, förvaltare på SISAB. Vi såg redan på ett tidigt stadium hur vi kunde samordna de olika åtgärderna som vi behövde göra. ■